

Til lovforslag nr. L 42. Betænkning afgivet af Kulturudvalget den 11. maj 1989

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v. og lov om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til kulturministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Udvalget har modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra:

Bibliotekarforbundet,
Bibliotekarforbundets Faggruppe af Musikbibliotekarere,
Bibliotekslederforeningen,
Børnebibliotekarernes Faggruppe,
Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer,
Dansk Kunstnerråd,
Frederiksborg Amts Biblioteksforening,
Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, FTF,
Helsingør Kommune, Biblioteksforvaltningen,
HK/Kommunal,
Kassetteudvalget,
Kommunernes Landsforening,
Nordisk Populærautorunion,
Randers Bibliotek og
Repræsentantskabet for Statens Musikråd

Der er af kulturministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *mindretal* (Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis medlemmer

af udvalget) lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Lovforslaget er helt igennem akulturelt:

Det bryder med den internationalt accepterede holdning: at folkebibliotekers materiale skal stilles vederlagsfrit til rådighed for alle uanset økonomi, uddannelse, social status og alder.

Det indeholder en beregning, som hviler på den antagelse, at folkebibliotekernes udlån af musikbærende materialer vil gå ned med 30 pct.

Det trækker kunstige skillelinjer mellem materialekategorierne og er præget af en antikveret holdning til betydningen af musik i forhold til betydningen af bogligt materiale.

Det betragter det fine udlån af musik fra folkebibliotekerne som en slags »overforbrug«, som om man kunne tale om overforbrug i forbindelse med benyttelse af kulturtilbud.

Det indebærer et »tyveri« fra ophavsmændene, idet det ved et fikst håndgreb indfortolker to betydninger i ordet »udlejning«: et, når der er tale om det udlån, der mod betaling kan foregå fra folkebiblioteker, et andet, når man lejer musikbærende materialer i anden forbindelse.

Dertil kommer, at konsekvenserne af lovforslaget med hensyn til udlån mod betaling af videogrammer er helt uafklarede, ligesom der heller ikke foreligger noget grundlag, hvorpå man kan beregne den eventuelle betaling for »særlige serviceydelse«. Her venter man i

Bet. o. lovf. vedr. folkebiblioteker m.m.

Kulturministeriet stadig på det forslag, som udarbejdes i Rigsbibliotekarembedet om betaling for forskningsbibliotekernes dokumentations-service.

Mindretallet opfordrer ministeren til, når Rigsbibliotekarembedets forslag foreligger, at optage forhandlinger med mindretallet om den nærmere udformning af reglerne på folkebiblioteksområdet.

Endelig tager mindretallet skarpt afstand fra, at det beløb, som man regner med at få ind ved at opkræve vederlag for udlånet af musikbærende materialer, skal modregnes i kommunernes bloktilskud. Dermed slår man en pind igennem den påståede frivillighed i lovforslaget, og man fratager de kommuner, som ikke har musikbærende materialer i deres folkebiblioteker, bloktilskud.

Kulturministeren burde for længst have trukket lovforslaget tilbage. Det er et slag i ansigtet på den folkelige kulturinstitution, som ved siden af højskoler og fritidsundervisning har haft størst betydning for den danske demokratiske kulturpolitik.

Mindretallet kan dog tiltræde forslaget om, at lederen af et folkebibliotek skal være faguddannet bibliotekar.

Et *andet mindretal* (Det Konservative Folkepartis, Venstres, Fremskridtspartiets og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (Centrum-Demokraternes medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Efter mindretallets opfattelse vil provenuet fra den foreslåede afgift blive spist op af administrative udgifter. Samtidig har udvalgsarbejdet vist, at der vil blive voldsomme administrative problemer i afgrænsningen af såkaldt musikbærende materialer. Principielt er mindretallet af den opfattelse, at musik er en så bred folkelig del af kulturen, at det bør indgå som en del af den gratis ydelse på bibliotekerne. Den påtænkte modregning i bloktilskud vil gøre

lovforslagets påståede frivillighed for kommunerne illusorisk. Skulle en kommune ønske at fjerne musikken som del af tilbudet til kommunens borgere, bør det ske ved direkte beslutning og ikke ved en forringet service via afgifter.

Et *fjerde mindretal* (Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Mindretallet finder det imidlertid ikke rimeligt, at bloktilskuddet bliver reduceret med et beløb, som svarer til de skønnede indtægtsmuligheder for kommunerne. Det opfordrer derfor ministeren til, ved fastsættelse af reglerne om, at kommunerne kan opkræve vederlag for udlån af musikbærende materialer og videogrammer m.v., at sikre, at de kommuner, der vælger at opkræve vederlaget, også selv kan beholde pengene.

Ændringsforslag

Af *kulturministeren*, tiltrådt af et *mindretal* (KF, V, FP, RV og KRF):

Til § 1

1) Nr. 3 og 4 udgår.

Til § 3

2) I *stk. 1* ændres »1. januar 1989« til: »1. juli 1989«.

3) *Stk. 2* udgår.

Bemærkninger

Til nr. 1 og 3

Ændringsforslagene indebærer, at forslag vedrørende Biblioteksrådet udgår.

Til nr. 2

Ændringsforslaget indebærer, at ikrafttrædelsesbestemmelserne i § 3 ændres fra 1. januar 1989 til 1. juli 1989.

Ole Bernt Henriksen (KF) Connie Hedegaard (KF) Flemming Jensen (KF)

Povl Brøndsted (V) Helge Sander (V) nfm. Poulsgaard (FP) Marianne Jelved (RV)

Duetoft (CD) Lysholm Christensen (KRF) Hanne Andersen (S) Søren Hansen (S)

Qvist Jørgensen (S) Lissa Mathiasen (S) Jimmy Stahr (S) Birthe Hansen (SF)

Ingerlise Koefoed (SF) fmd. Stillingen (SF)